

OPETUSHALLITUS

DEMOKRATIA JA OPPILAIDEN OSALLISUUS KOULUJEN KANSAINVÄLISTÄMISESSÄ

5.9.2014

Kristina Kaihari

Perusopetuksen ops-uudistuksen keskiössä oppilaiden osallisuutta vahvistava toimintakulttuuri

TAVOITTEET

- *Luoda positiivinen, keskinäiseen vuorovaikutukseen kannustava välittävä ilmapiiri, joka edistää osallisuuden tunnetta ja innostaa vaikuttamiseen*
- *Harjoitella demokratiataitoja käytännössä*
- *Lisätä tietoja, taitoja, valmiuksia ja rohkeutta lähiyhteisössä ja yhteiskunnassa vaikuttamiseen*
- *Aktivoida oppilaita ja opiskelijoita toimimaan ja vaikuttamaan yhteisten asioiden puolesta*
 - > *Osallistuminen ja sitoutuminen oman oppimisen ja yhteisten hankkeiden suunnitteluun*
- *Edistää nuorten oma-aloitteisuutta ja vastuuntuntoa*

KANSAINVÄLISTYMINEN JA VALTAKUNNALLISET OPETUSSUUNNITELMAN PERUSTEET

*Kansainvälisyys ja maailmankansalaisuuden
edellytykset::*

- ***asenteet**, tiedot, taidot, valmiudet ja **tahto** toimia*
- *kulttuurien tuntemus, kulttuurilukutaito ja kielitaito*
- ***Ihmisoikeudet**, tasa-arvo, demokratia,
monikulttuurisuus*

*Lähtökohtana ympäröivä (suomalainen) kulttuuri (t) ->
oppilaan **oman kulttuuri-identiteetin** rakentuminen->
suvaitsevaisuus ja kulttuurien välinen ymmärrys*

KULTTUURI-IDENTITEETTI JA KANSAINVÄLISYYS ops-perusteissa

- *oma kulttuuri, kotiseudun kulttuuri, suomalaisuus, pohjoismaalaisuus ja eurooppalaisuus, maailman kulttuuripiirit : monikulttuurisuus*

-> Kulttuuriperinnön merkitys

- *ihmisoikeudet ja ihmisryhmien välisen luottamuksen, keskinäisen arvostuksen ja onnistuneen yhteistyön edellytyksiä*
- *kansainvälisyys eri elämänalueilla ja taidot toimia kansainvälisessä vuorovaikutuksessa*
- **Tapakulttuurien merkitys**

GLOBALIN VAIKUTTAMISEN HAASTEET

- **Medialukutaito** sekä tieto- ja viestintätekninen valvetuneisuus
- *Globaalit kansalaistaidot edellyttävät oman paikallisyhteisön ymmärtämistä sekä kykyä havaita **globaalin ja paikallisen keskinäinen suhde** -> **globaali sosiaalistuminen***
- *Globaalien mahdollisuuksien ja ongelmien **tiedostaminen** sekä ratkaisumahdollisuuksien pohtiminen*
- *Kansalaiskeskustelu, osallistuminen ja vaikuttaminen – poliittinen päätöksenteko – **demokratia nyt ja tulevaisuudessa***

Perusopetuksen ops-uudistus (esitys) ja demokratia ja kansainvälisyys historian ja yhteiskuntaopin oppianeissa

HI 4-6 JA 7-9

*...’Opetuksen tehtävänä on kehittää **historiatietoisuutta ja kulttuurien tuntemusta** sekä ohjata hänet omaksumaan vastuullisen kansalaisuuden periaatteet’ – lähiyhteisö -> globaali*

YHTEISKUNTAOPPI 4-6 JA 7-9

*...’oppilasta ohjataan toimimaan **erilaisuutta ymmärtävässä, ihmisoikeuksia ja tasa-arvoa kunnioittavassa moniarvoisessa yhteiskunnassa demokratian arvojen ja periaatteiden mukaan***

KANSAINVÄLISYYSKASVATUKSEN TOTEUTTAMINEN KOULUISSA

- ajankohtaisuus, elämyksellisyys, toiminnallisuus, konkreettisuus, projektit, teemapäivät ja –viikot
- Oppiaineiden välinen yhteistyö
- kv. teemat **oppilaskuntien toiminnassa**, koulujen välisessä kansallisessa ja kansainvälisessä yhteistyössä, **kerhotyössä** sekä **kodin ja koulun yhteistyössä**
- koulujen alueelliset ja temaattiset verkostot
- **Yhteistyö järjestöjen ja organisaatioiden kanssa**
UNESCO:n ASPnet, YK-liiton, EN:n (EDC/HRE)
EU:n (myös Euroscola), UNICEF:in, Planin aineistot
ja hankkeet sekä erilaiset seminaarit

Koulun/oppilaitoksen toimintakulttuuri ja oppilaiden/opiskelijoiden osallisuuden vahvistaminen

- a. Miten oppilaat/opiskelijat ovat mukana ideoimassa ja toteuttamassa opetusta ja/tai hanketta?
- b. Mikä merkitys lapsille ja nuorille on sillä, että he voivat olla mukana tässä?
- c. Miten oppilaat/opiskelijat voivat olla aloitteellisia ja vaikuttaa omassa yhteisössään? Kootkaa viisi parasta esimerkkiä omasta koulustanne.
- d. Pohtikaa ja listatkaa, millaisilla pienillä teoilla tai asioilla voidaan vaikuttaa koulun/oppilaitoksen osallisuutta vahvistavaan toimintakulttuuriin ja lähiyhteisön sekä maailmanlaajuisiin tärkeisiin kysymyksiin.